

Inbreng G40-stedennetwerk voor de Ronde Tafel en het Commissiedebat over de Betaalbare Energierekening Huishoudens (8 april 2026)

Tanja de Jonge -duovoorzitter themagroep Duurzaamheid - wethouder Dordrecht
Contact: paduurzaamheid@g40-stedennetwerk.nl

Als ([middel](#))grote steden van de G40 zien we telkenmale de effecten van hoge energieprijzen voor onze inwoners en MKB-bedrijven. Met deze notitie vragen wij uw aandacht voor de juiste analyse en oplossingen voor huishoudens en MKB-bedrijven.

Analyse van het probleem

De extreem hoge aardgasprijzen zijn geen incident. Door het grotendeels opraken van de Nederlandse en Europese gaswinning wordt ons land geconfronteerd met de effecten van ieder geopolitieke gebeurtenis. Aardgas is en zal vaak peperduur zijn. Zelfs als we uitgaan van een op termijn weer vrij lage aardgasprijs en uiteindelijk een dalende elektriciteitsprijs – zie onder grafiek 1, dan stijgt de energierekening toch snel.

- Het gas-alternatief voor aardgas – groen gas – is ook duur. En gas is een inefficiënte techniek voor warmteproductie vergeleken warmtepompen.
- De hoge gasprijs leidt er nu al toe dat veel bedrijven en huishoudens van gas af gaan en vooral voor warmtepompen kiezen. Achterblijvers worden geconfronteerd met een steeds hogere rekening voor beheer van het aardgasnet, zoals [PWC](#) onlangs liet zien.
- Subsidies, zoals de huidige ISDE bieden armere huishoudens weinig.
- Collectieve warmte is momenteel te duur. De hoge aanlegkosten leiden tot een hoog vastrecht en BAK. Subsidies zijn te beperkt.
- Deze stijgende netkosten bij gas vallen in het niet bij de stijgende nettarieven voor elektriciteit. Deze bedroegen in 2020 ongeveer € 200,- per jaar, bedragen nu tegen de € 500,- en in 2040 meer dan € 1000,- per jaar voor een gemiddeld huishouden ([PWC](#)), met een waarschijnlijke lichte doorgroei daarna. De netkosten worden ook gebruiks- en uursafhankelijk met zeer dure uren voor stroomgebruik op winterse avonden
- Huishoudens en MKB betalen via de nettarieven onevenredig meer voor het verzwaren van het elektriciteitsnet ten opzichte van de industrie, door de veel lagere energiebelastingen (EB) voor grootverbruikers.
- Ongeacht of inwoners zijn aangesloten op een warmtenet, een warmtepomp, laad-infrastructuur voor een elektrische auto of zonnepanelen op hun dak hebben. Ze betalen mee aan de (torenhoge) nettarieven voor het verzwaren van het elektriciteitsnet. Daardoor kunnen huishoudens maar in een beperkte invloed uitoefenen op hun energierekening door te besparen op het verbruik.
- Eigen zonnestroom levert bij teruglevering nauwelijks nog iets op door hoge terugleverkosten en het einde aan salderen.
- Wie kan investeren in isolatie, en bijvoorbeeld in een all-electric warmtepomp, met zonnepanelen én een batterij om maximaal gebruik te maken van eigen stroom en goedkope uren, ziet zijn energierekening fors dalen (zie hieronder grafiek 2). De vele huishoudens die niet in staat zijn te investeren in verduurzaming van de eigen woning, blijven achter met een fors stijgende rekening (zie hieronder grafiek 1).

De stap vooruit

Bij een [rechtvaardige energietransitie](#) is het voor iedereen mogelijk om aan de veranderingen deel te nemen. Dit vraagt om een flinke publieke investering voor een structurele oplossing, met name om af te stappen van aardgas - gericht op deze laatste groep huishoudens: huurders, huishoudens met een lager inkomen of in kleine appartementen zonder ruimte voor panelen of warmtepomp.

- Ga niet over tot (fiscale) lapmiddelen ten gunste van aardgas. Kies voor de structureel betere alternatieven: elektrificatie én warmtenetten.
- Geef invulling aan het - met het coalitieakkoord aangekondigde - nationale isolatie-offensief.
- Zorg snel dat collectieve warmte aantrekkelijk wordt voor huishoudens, waar het nu maatschappelijk (beperkte netbelasting, duurzaam, lokale bronnen) al zeer aantrekkelijk is. Dit betekent een ruimere WIS omwille van een lager vastrecht, een ruimere ISDE++ subsidie voor warmte (ruimer dan de gasreferentie) en een ruimere bijdrage aan de inpanidige kosten. De met

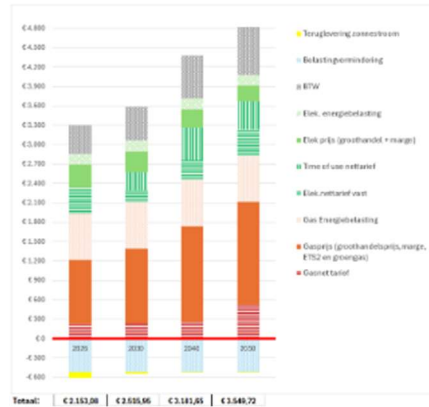
de VJN aangekondigde 77 mln. voor de SAH-regeling is goed voor slechts 20-30.000 woningen tot 2030. Dit is veel te weinig.

- Voorkom dat het Warmtefonds uitgeput raakt en zorg voor financiering, zodat huiseigenaren hun woning kunnen verduurzamen en aardgasvrij maken.
- Investeer in het versnellen voor verduurzaming van VvE's en zorg dat hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar zijn via SVVE.
- Maak ook de elektriciteitsvoorziening onafhankelijk van aardgas, door tegelijk te kiezen voor duurzame en netvriendelijke alternatieven. Dit bestaat uit opwek uit zon en wind aangevuld met energieopslag en een vorm van regelbaar vermogen.
- Kies voor een eerlijke verdeling van nettarieven. De huidige structuur (cascadering) maakt dat een huishouden tientallen malen meer betaalt aan nettariaf voor een geleverde kWh, vergeleken de zware industrie. Huishoudens en MKB nemen 85% van de netkosten voor hun rekening. De investeringen in de netinfra zijn juist grotendeels voor het HS-net en grotendeels voor de zware industrie (ontsluiting clusters, grootste deel aan verwachte vraag naar wind-op-zee stroom) – [zie scenario's](#). De zware industrie neemt slechts 1% van de netkosten voor haar rekening (PWC).
- Hanteer in de toekomst een prijsopbouw voor energie naar wat ze afnemen en socialiseer de kosten op basis van het inkomen - onafhankelijk of het gaat om afname van elektriciteit, warmte, hernieuwbare gassen of aardgas. Hierdoor zijn alle huishoudens in staat om te voorzien in de basisbehoeften, zoals verwarming en verlichting. Het bevordert bestaanszekerheid en sociale rechtvaardigheid door de kosten eerlijk te verdelen op basis van draagkracht en helpt kwetsbare groepen.

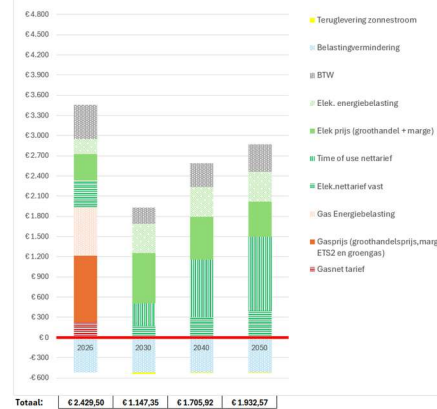
Als gemeenten gaan we hiervoor graag aan de slag, zodra de middelen hiertoe vanuit het Rijk geleverd worden.

Mocht u vragen hebben, neemt u dan contact op. We staan u graag te woord!

Grafiek 1: energierekening gemiddeld huishouden gebruik 1200 m3 gas, 2350 kWh elektriciteit

Grafiek 2: zelfde huishouden installeert 8 zonnepanelen met batterij en all electric warmtepomp

Bronnen: Eigen berekening door combi [PWC-FIEN+ 2026](#), [Berenschot over time of use nettarief](#), [NBNL 2025 scenario's 2050](#) en [PBL-KEV 2025](#). Nadere uitleg geven we graag.